

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Diaconu Iurie,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

Examinând fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul *Bolduratu Radu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2021,

A C O N S T A T A T :

1. La 12.05.2019, condamnatul Bolduratu Radu, a înaintat în instanța de judecată plângere împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, solicitând recunoașterea încălcării acestor drepturi.

Tot el, la 29.05.2019 și 04.06.2019, a depus plângeri similare celei sus menționate.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 august 2020, a fost admisă plângerea condamnatului Bolduratu Radu, împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Bolduratu Radu, a fost deținut în XXXXX zile în calitate de prevenit, și pe o perioadă de ~~XXXXX~~ zile în calitate de condamnat în Penitenciarele: XXXXX, în Penitenciarul XXXXX, în Penitenciarul nr. XXXXX zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, a fost redus termenul pedepsei definitive stabilite lui Bolduratu Radu, XXXXX zile.

În privința perioadei rămase de 7 zile, calculate în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, se acordă cu titlu de compensare condamnatului Bolduratu Radu, suma bănească în sumă XXXXX lei, care urmează a fi încasată din contul bugetului de Stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

3. Împotriva încheierii au declarat recursuri:

3.1 Condamnatul *Bolduratu Radu*, care a solicitat admiterea recursului, cu casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 august 2020.

În motivarea recursului a indicat că, în penitenciarul în care se deține are acces limitat la lumina zilei, aerisirea este insuficientă, precum și a reclamat condițiile sanitare precare.

3.2 Directorul, comisar principal de justiție al Penitenciarului nr. 15 – Cricova, *Munteanu Victor*, a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii emisă în baza plângerii condamnatului Bolduratu Radu împotriva administrației

instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea condamnatului Bolduratu Radu împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a susținut că, concluzia instanței asupra acestei circumstanțe este total greșită și abuzivă.

A reiterat că judecătorul de instrucție la examinarea plângerii deținutului Bolduratu Radu, a omis prevederile art. VI alin. (3) din Legea nr. 163/2017 cu privire la modificarea unor acte legislative, în consecință, fiind admisă o cerere prescrisă.

La fel, judecătorul de instrucție, fără un motiv întemeiat a constatat faptul că, plângerea a fost depusă în termenul de 6 luni și urmează a fi acceptată spre examinare. Or, în cazul cererilor aflate pendinte la CEDO, prin Legea nr. 163/2017, a fost instituit termenul special de 4 luni. Respectiv plângerile formulate conform remediul național urmau a fi adresate către judecătorul de instrucție până la 02 mai 2019.

A menționat că, deținutul Bolduratu Radu nu se mai deține în condițiile reclamate din Penitenciarul XXXXX, Penitenciarul nr. XXXXX, Penitenciarul nr. XXXXX și Penitenciarul nr. XXXXX, începând cu 07.09.2017.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, s-au respins ca nefondate recursurile declarate, cu menținerea încheierii primei instanțe.

5. În motivarea deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a apreciat argumentele deținutului în partea încălcării de către administrația Penitenciarelor nr. nr. 13, 12, 17 și 11, a condițiilor de detenție sub aspectul: - supraaglomerarea celulelor, lipsa de spațiu minim prevăzut de lege; - accesul limitat la lumina zilei; - aerisirea insuficientă a celulelor; - condiții anti sanitare și antiigienice, neluarea măsurilor de dezinfecție; - hrană insuficientă și de proastă calitate; or, întru combaterea acestora nu s-au adus argumente și probe pertinente și utile, respectiv lipsa motivării acestor chestiuni instanța apreciază ca fiind veridice afirmațiile deținutului, constatând încălcarea condițiilor de detenție inclusiv sub aceste ultime motive.

A constatat instanța de apel că, condamnatul Bolduratu Radu, a fost deținut în XXXXX zile în calitate de prevenit, și pe o perioadă de ~~XXXXX~~ zile în calitate de condamnat în XXXXX, în Penitenciarul XXXXX, în Penitenciarul XXXXX, în Penitenciarul XXXXX, iar în total ~~XXXXX~~ zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. A fost redus termenul pedepsei definitive stabilite lui Bolduratu Radu, XXXXX zile.

În privința perioadei rămase de 7 zile, calculate în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, se acordă cu titlu de compensare condamnatului Bolduratu Radu, suma bănească în sumă de ~~XXXXX~~ lei, care urmează a fi încasată din contul bugetului de Stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

Astfel, reducerea stabilită de către prima instanță a fost una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care a avut efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererilor înaintate și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor și condițiilor în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, instanța de apel a considerat

că plângerea condamnatului Bolduratu Radu împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție întemeiat a fost admisă.

6. La 20 iunie 2022, condamnatul *Bolduratu Radu*, nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, a declarat recurs în anulare, exprimându-și argumentele în drept și în fapt conform cererii de recurs înaintate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, pe baza materialelor cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. art. 456, 432 alin. (1), (2), pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta **este declarat peste termen**.*

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.*

Colegiul penal reiterează că, potrivit prevederilor art. 454 Cod de procedură penală, *recursul în anulare poate fi declarat doar în termen de **6 luni** de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.*

Conform art. 231 alin. (4) Cod de procedură penală, termenele calculate pe luni expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul penal constată că, potrivit materialelor dosarului, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 august 2020, a fost contestată cu recurs de către directorul comisar principal de justiție al Penitenciarului nr. 15 – Cricova, Munteanu Victor și de către condamnatul Bolduratu Radu la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2021, au fost respinse ca nefondate recursurile declarate, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 august 2020.

În corespundere cu art.466 alin.(5) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de recurs declarat împotriva deciziei instanței de apel devine irevocabilă la data pronunțării acesteia.*

Sub acest aspect se atestă că, decizia instanței de recurs a fost pronunțată integral *15 martie 2021*, devenind irevocabilă la aceeași dată, în condițiile prescripțiilor de drept enunțate supra. Deci, termenul de 6 luni pentru depunerea recursului în anulare a expirat la *15 august 2021*.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, recursul în anulare a fost depus de către condamnat la Penitenciarului nr. 15 - Cricova la **20 iunie 2022** (f .d. 204), adică peste termenul prevăzut de Lege.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Astfel, prin dispozițiile art. 454 Cod de procedură penală, legiuitorul a impus obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură la etapa recursului în anulare, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului.

Așadar, având în vedere că condamnatul Bolduratu Radu, a formulat recursul în anulare cu depășirea termenului de 6 luni de la data rămânerii hotărârii irevocabile, încalcând astfel prevederile art. 454 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este declarat peste termen.

Totodată, Colegiul penal consideră oportun să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza *Vieru v. Republica Moldova*, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice

presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În acest context, Colegiul penal conchide că, recursul în anulare declarat de condamnatul Bolduratu Radu, este inadmisibil, fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art.art.454, 456, 432 alin.(2), pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Bolduratu Radu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2021, ca fiind *declarat peste termen*.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 noiembrie 2022.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie